

Az én imádságom.*)

Teremtő Isten, gondviselő mennyei édes Atyánk! imé megihletődve vesszük ajkainkra szent nevedet! Egeket látunk fejünk felett A magas egeknél tovább, fennebb és magasságra, a hit világába szállanak a mi lelkeink. Közel és minél közelebb szeretnénk lenni tehozád. Szeretnők látni kegyelmes orczádat, megcsókolni áldott kezeidet, s leborulni lábaidhoz, hogy hálánkat, gyermeki engedelmességünket keresztényi alázattal mutassuk bé előtted. Feltekintünk! Napok, holdak, csillagok s ezek milliói függenek a mennynek sátorán. Ezeket mind te teremtetted; ezekben világot te gyújtottál, a tüzet te támasztottad, — lakókkal, talán boldogabbakkal mint mi, te népesítetted bé. . . . A menny dicsőségébe bé nem mehetünk, oda, a hol te lakozól, bé sem pillanthatunk, mert kijelentetted: *nem láthat engem egy ember is élvén.* Mikor csillagról csillagra szállunk, képzelődésünk elfárad, — mikor bolygók útain járunk, lelkünk szárnyai töredezni és hullani kezdenek; visszatérünk a magasból s leszállunk a földre, a honnan felemelkedtünk. Ez a föld, ha lelkünknek nem is elég, testünknek bizonyára elég leszen. Ugy is itt alant elég jelei vannak lételednek, elég bizonyosságai hatalmadnak, elég hirdetői gondviselésednek. A hegyek és havasok magaslatai, melyeken az ég úszó szárnyai a fellegek megpihennek, — a völgyek és terek, a bérczek és halmok változatai, melyek áldásain emberek és teremtmények seregei táplálkoznak, és még annyi minden, a mit elékszámolni nem birunk, rólad beszélnek, *a mint az egymás után következő napok és éjszakák, idők és esztendőik.* A tengerek, melyekkel a földet *mintegy abronccsal körülvetted,* a folyók, melyeket felfakasztottál, hogy e nagy testben az életet keringésbe tartsák, — és minden a mi van, elég hódolatra, tiszteletre és imádsásra buzdítanak bennünket.

Atyánk! egy vízcsepp is tüköre teremtő és megtartó hatalmadnak, mert ebben is teremtményeid seregei élnek és lakoznak. Egy

*) Elmondotta a szerző Tordán 1895. május 5-én, 59 éves pap-sága jubileumán.

porszem is elég, hogy én lássalak tégedet teremtő és megtartó Istenemet. Egy porszemet vettél fel a földről, hogy embert teremts, de e porszemért minket tettél adósokká a földnek, s adósok is leszünk örökkön örökké. Porból emeled ki ma is az embert; akárhány nagyjait és boldogítóit a világnak, az emberi nemzetnek. *Mindazonáltal földből lettünk és földdé leszünk!*

Atyám! életemnek mintegy alkonya e nap, melyben a bucsuzó fény, mintegy visszatörni kíván, hogy lásson és mutasson még valamit; de ez mégis csak egy végső megfeszítése az egykori gyenge erőnek. És én a te végtelen kegyelmedből viszszanézek pályámon, hogy neked, mint hálás gyermek megköszönjek mindent: *életet, lelket, keresetet, hitet és kegyelmet!*

Atyám! emlékezetem gyenge világával visszamegyek az időkre, midőn még csak gyermek voltam, s árva a szülők mellett is; neveltetésem szerény idejére gondolok, midőn gyermektársaimmal *fúztam és izzadtam, törekedtem és szenvedtem*, hogy versenyt haladjak én is, a mint hajtott annak a kornak szelleme. Ezekben vannak legtöbb bánatom és szenvedéseim, melyekre, mint az árvízöntötte vidékre, úgy borulnak emlékezőm sötét árnyai: *Te tudod mindezeket oh én Istenem!*

Atyám, oh én Istenem! felhoztad ifjúságom boldog napjait is, midőn szivem vágyai, lelkem reményei szárnyaikra keltek, midőn sok szenvedéseim után a szeretet és barátság már édes boldogságot is nyújtottak. Az élet sok utain, a világ nagy tengerén ott voltam én is a sok utazók és hajókázók között. Sorsunk bölcs igazgatója nagy Isten! ide, a hol én most remegéssel állok, — ide, a hol én most remegve imádkozom, — ide e kis helyre, az utazásom és hajózásom e kikötő helyére, ebbe a kies szigetbe te vezérelted sorsomnak hajóját. S én itt ez előtt már 50 évvel ki is kötöttem. Nem kellett itt, mint egykoron Jákobnak, a te szolgáltnak oltárt készítenem. Az oltár készen állott, — én ez oltárt szolgáltam, ennek tüzét őriztem, hogy ki ne aludjék, -- én ez oltáron áldoztam keblem szerelmével, szivem szeretetével, lelkemnek egész hitével. Te tudod csupán hányszor kértelek: *Uram ne vedl meg a te oltárodát! Az én áldozatom legyen kedves te előtted, mint a jó illatnak füstölgése!*

Ez idő alatt láttam sok változást, nem csak az időben, hanem a népek és nemzetek életében is, a föld és a világtörténetében is. Népek és nemzetek süllyedtek vagy emelkedtek fel; királyi székek és trónok omlottak össze, s újabb meg újabb államok alakultak.

Még a föld is, mint ha lázadásba akart volna kitörni! Tűz tört ki kebeléből, városokat pusztított el, tengerek nyeltek el szigeteket, vizek árjai pusztítottak vidékeket. *Jelek látszottak egyen és földön, csodadolgai hatalmadnak!*

Láttuk oh Atyánk szent hazánkat is az ő nagy harcaiban, -- láttuk a jog és szabadság dicső csatáit, muló fényét a hősök nemzétének. Láttuk elborulni egét a dicsőségnek, leáldozni napját a szabadságnak! De láttuk az új viradást is, evangéliumát a nép és nemzetek halhatatlanságának, megújulását a szövetségnek: *megáll az Istennek ígéje! Az igazság kiragad a halálból!! Ne félj, én veled leszek!*

Im Atyánk, én mindezekért most is hálát adok, és most is áldalak, hogy ezeket láttam, tudok valamit a multból, részesse voltam az időnek, szolgálhattam országodnak, az igazságnak, a szeretetnek és szabadságnak!

Mikor kértelek ezelőtt tiz évvel: *ne vess el engem az én vénségemnek idején, mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engemet*: kéresemet meghallgattad. Fogadd hálámat Istenem! De próbádat éreztetted azóta, mert magadhoz szólítottad társamat. Ez volt szent akaratod.

Mindenekért áldalak; áldalak életem e megújuló pillanatáért, melyet minden tisztelőimmal neved dicsőségének szentelünk. *Legyen neked dicsőség mennyen és földön mindörökké!*

És már édes Atyám, ki ennyi sok jót árasztottál reám, méltatlan szolgálóra, mégis mindcsak szeretetedért és további kegyelmedért imádkozom. Áld meg édes hazánkat békességgel, földjén adj termést, lakóinak megelégedést, hogy ne legyenek bujdosók. Koszoruzd meg a hegyeket dicsőséggel, alant, völgyein nyiljanak a szabadság dicső virágai, teremjen meg az édes kenyér. Fogjon egymással jobb kezét minden sors és minden állapot. Áld meg a *legelső magyar embert, a királyt*, hogy hosszú időkip uralkodjon boldog népein. Irva hagytad: *Te magad vesztetted el magadat Izrael, mert én nálam szabadulás vagyok*: őrizd meg a nemzetünket a viszálykodástól. Virágoztasd e végett a tiszta erkölcsöt, az igaz tudományt, hogy célja legyen minden törekvésnek a *közjólet*. A templomok és tanuló intézetek mindenütt csak egyet hirdessenek mint a te szent fiad: *szeressed az Istent, szeressed felebarátodat. A ki az Istent szereti, szereti az ő felebarátját.*

Kérünk áld meg ezt a várost, melynek áldott földében kihajtott az egyetemes vallás anyafáján a ker. vallásnak egy új virága: az *egy istenimádás*. Áldj meg itt minden templomot, minden papjait

azoknak, szolgálát az oltároknak, kikkel szeretetben és barátságban élni mindig törekedtem. Éreztessed és győzz meg arról, hogy mindnyájan testvérek vagyunk, s közakarát, közérzület által nevededik a haza és egyház dicsősége.

Még egy buzgó kéréssem van Istenem! áld meg kevés baráti-
mat, kik még élnek itt és a távolban, úgy is sokat elsirattam, kik
hiveim voltak egykoron! Áld meg minden jóakaróimat, kik éltem
terheiben segítettek. Áld meg azokat, kik most is éltem alkonyát
megszépíteni akarják. És már végtére kérlek tedd fejünkre áldott
kezeidet, hogy érezzük jelenlétedet, s lássuk meg segedelmedet.
*Hallgasd meg oh Isten az én kiáltásomat, figyelmezzél az én könyör-
géseimre.* Solt. 61. 1. *Tebenned bizom uram! ne szégyenüljek meg
soha.* Solt. 71. 1. Amen.

ALBERT JÁNOS.

A papi pálya lényeges jele.

— Egyházi beszéd.*) —

Aggódva állottam e szószerékbe, midőn a tordai unitárius egyház hívei lelkészük, Albert János, 50 éves papi és tanári jubileumát ülik meg. Egy kevésbé elfogulva, hogy ne mondjam elfogódva vagyok azon szép könyörgés hatása alatt, a mely ünnepelt lelkész ajakáról csak most elhangzott, s gondolkozom, mit tudjak ez örömnép alkalmával most valami olyant mondani, a mi méltán beletalálna a szeretet, a tisztelet, a becsülés, az elismerésnek azon közvetlenségibe, amely oly meghatóan nyilvánul? s gondolkozom, mit tudjak valami újat mondani, a mi ez öröm-ünnepélyt már tovább fokozni alkalmas volna? Az eszmék és érzemények sokasága rajzik előttem: az ötven éves pálya szépsége, küzdelmei, örömei, keservei — az ifju kortól köztünk fentartott barátság érzelmei — a hanyatló, s már talán alá merülő hivatal és életpálya végső sohajtása . . . Melyiket hagyjam, melyiket vegyem? melyik talál e helyhez, ez alkalomhoz? Félek, aggódom, nehogy az eszmék bővsége — szokás szerint, eszme szegénységgé váljék.

Ily körülmények közt, talán elégséges is volna, s gondolom, elégnek is fog tartatni, ha mint azon egyházkörnek egyik papja, amelyhez megtisztelt lelkész is tartozik, magam s lelkésztársaim nevében egy kis helyet kérek az örvendező sokaság közt, hogy csatlakozhassunk mi is ötven éves papi pályáját oly dicsőn megfutott lelkésztársunk iránt őszinte szívből származott ovátiónk kifejezésével, az ő jubileuma alkalmával.

Napjainkban gyakran fordulnak elő öt éves, tíz éves, tizenöt, husz éves jubileumok. Megvan ennek is a maga értelme; ezzel egyfelől előlegeztetik a tisztelet a személy és pálya iránt, másfelől lelkésztársunk nyújtatik, hogy csak fölebb, fölebb, mindig csak előre. Nem ily mindennapi és nem gyakran előforduló az ötven éves jubileum, és más tekintet alá is esik az ily félszázados évfordulónak megünneplése. Ez már egy majdnem egész pálya érdemeinek méltá-

*) Elmondott Albert János jubileumán.